CİHAN HARBİ'NE AİT HATIRALARDAN: FİLİSTİN RİC'ATI

Binbaşı Vecihî

Yayıma Hazırlayan: Fatih Osmanoğlu

HARP SANAT

ORİJİNAL METİNDEN ÇEVİRİ YAZI

HARP
SANAT

CİHAN HARBİ'NE AİT HATIRALARDAN: FİLİSTİN RİC'ATI

Binbaşı Vecihî

HARP SANAT

Harp Sanat©
www.harsanat.com
harpsanat@matbumedya.com
0850 304 22 03
Yayıncı Sertifika No 28740

Genel Müdür: Emrah Çelik
Genel Yayın Yönetmeni: Özgür Türkoğlu
Yayıma Hazırlayan: Fatih Osmanoğlu
Editör: Galip Yılmaz
Mizanpaj Tasarım: Yusuf Efe Civlez
Kapak Tasarım: Yusuf Efe Civlez
Kapak Görseli: Türk Süvarileri Gazze Vadisi'nde (https://arsiv.ttk.gov.tr/details?id=10697&materialType=F&query=Filistin+Cephesi.

1. Basım, İstanbul, Ağustos 2026
ISBN: 978-625-5717-19-1
Tilki Kitap Matbaa / İstanbul
Matbaa Sertifika No: 48138

Harp Sanat Yayınevi tarafından baskıya hazırlanan eserlerin hukuki sorumluluğu tamamen yazara aittir.

CİHAN HARBİ'NE AİT HATIRALARDAN: FİLİSTİN RİC'ATI

Yayıma Hazırlayan
Fatih Osmanoğlu

Binbaşı Vecihî

İÇİNDEKİLER

HARP SANAT YAYINEVİNİN YAYIN ESASLARI 7
HAZIRLAYANIN NOTU 11
BİR SÖZ 17
MUKADDİME 19
RİC'ATE TEKADDÜM EDEN GÜNLERDE VAZ'İYET-İ 'UMÛMİYE 25
ORDU NE HÂLDE İDİ? 27
TA'ARRUZ EMÂRELERİ 35
Salt Muharebeleri 35
LÜZÛMSUZ BİR TA'ARRUZ TEŞEBBÜSÜ 45
7'NCİ VE 8'İNCİ KOLORDULARIN 'AKÎM KALAN TA'ARRUZU 51
3'ÜNCÜ SÜVARİ FIRKASIYLA BERABER 53
Ric'atden Evvel 3'üncü Süvari Fırkası Ne hâlde ve Ne Vaz'iyetde idi? . 53
DÜŞMAN ORDUGÂHLARINDA TA'ARRUZ HAZIRLIKLARI .. 61
7'NCİ ORDUNUN MUNTAZAM RİC'ATİ 69
ŞERÎ'A'YI GEÇDİKTEN SONRA 77
MUSTAFA KEMAL PAŞA VAZ'İYETE NASIL HÂKİM OLDU 79
DER'Â-MÜZEYRİB'DE BİR LEYL İSTİRAHAT 83
MUSTAFA KEMAL PAŞA'NIN BİR İHTARI 93
DİZİN 109
EKLER 113

HARP SANAT YAYINEVİNİN YAYIN ESASLARI

Harp Sanat Yayınevi, şanlı Silahlı Kuvvetlerimizde yıllarca görev yapmış olan emekli bir subay tarafından ülkemizdeki askerî tarih çalışmalarına katkı sağlamak için 2021 yılında kurulmuştur. Bilimin ışığını rehber edinen Yayınevimiz, Atatürkçü bir çizgide, bağımsız yayıncılık faaliyetlerinde bulunmayı temel ilke edinmiştir. Yayınevimiz, yayımlayacağı nitelikli eserlerle ülkemizde askerî tarih alanında hissedilen eksikliği gidermeyi amaçlamaktadır.

Bilindiği üzere toplumların tarihi incelendiğinde askerlikle ilgili hususların siyasi, sosyal ve kültürel alanlara doğrudan veya dolaylı etkilerinden söz edildiği görülmektedir. Bu etkilerin tespit ve değerlendirmesinin, günümüze ve hatta geleceğe bakan yönlerinin ortaya konulmasının fert ve devlet ölçeğindeki gelişime önemli katkılar sağlayacağı üzerinde durulmaktadır.

Sosyal bilimlerde askerî konulara ağırlık veren çalışmalar, Birinci Dünya Savaşı sonrasında önem kazanmaya başlamıştır. Zamanla genel tarih araştırmaları içinde kendine özgü bir anlayışa dönüşerek askerî tarih adı altında toplanan bu alandaki çalışmalar, Batı'da XXI. yüzyılda büyük bir hız kazanmışsa da Türkçe literatürde ne yazık ki henüz arzu edilen seviyeye ulaşamamıştır.

Karakter ve kültür kodlarımızda var olan askerliğe ve ona dair çalışmalara ivme kazandırılarak bu alandaki eksikliğin nitelikli eserlerle giderilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Aksi hâlde bu boş-

luğun akademik olmayan, ideolojik birtakım amaçlarla, bilgi ve belgeye dayanmayan yorumlarla ve popülist eserlerle doldurulması başka sorunları da beraberinde getirecek, ortak tarih bilincinin oluşumuna zarar verebilecektir.

Yayınevi olarak bu bilinçle, imkânlarımız nispetinde faydalı çalışmalar ortaya koymayı arzu ediyoruz. Bu alandaki akademisyen ve yazarlarla koordineli çalışmalar yürüterek akademik, tarafsız ve güvenilir kaynaklardan oluşan yerli ve yabancı nitelikli eserlerle okuru buluşturmak istiyoruz. Kuramsal kaynaklardan edebî eserlere kadar geniş bir yelpazede yapacağımız yayınlarla, askerliği meslek olarak benimseyenlerin yanında askerî tarihe ilgi duyan herkese hitap eden akademik ve edebî eserler ile başvuru koleksiyonu oluşturmaya çaba sarf edeceğiz.

Tarihin tozlu raflarında unutulmaya yüz tutmuş, sandıklarda kilitli kalan hatıraların, yazma eserlerin, baskısı tükenmiş kitapların; Yükseköğretim kurumlarında büyük emekler verilerek hazırlandıktan sonra atıl kalan değerli çalışmaların gün yüzüne çıkarılması için atacağımız adımlarla, bu türdeki yayınların ve disiplinler arası müşterek akademik çalışmaların artmasında teşvik edici bir rol üstlenmek istiyoruz.

Askerlik mesleğinin ilgi sahası içinde önemli bir yer tutan yönetim, liderlik, strateji ve organizasyon konularıyla yeni modellere ilham verecek çalışmaları okurla buluşturmayı da hedefliyoruz.

Askerî geleneklerin oluşturulması, geliştirilmesi ve sürdürülmesi amacıyla özellikle tarihe mal olmuş komutan ve stratejistlerin düşünce ve tecrübelerinin sonraki nesillere aktarılmasına hizmet edecek biyografi ve hatıratlarının yanında tenkit ve kritiklerini yayınlamayı amaçlıyoruz.

Harp tarihinin konuları dışında kalan ancak yazarı veya işlediği konu itibariyle daha çok sosyal tarihin ve edebiyatın alanına giren eserlerin yayınlanmasının da önemli bir boşluğu dolduracağına inanıyoruz.

Her safhasını akademik bir titizlikle takip edeceğimiz, editörlük çalışmalarına önem vereceğimiz yayınlarımızda Türk Dil Kurumunun *Yazım Kılavuzu*'nda belirtilen esaslar çerçevesinde hareket edeceğiz.

Faydalı olabilmek niyet ve gayretiyle...

HAZIRLAYANIN NOTU

Bir milletin başına gelen felaketleri bilmesi ve bu felaketlerden dersler çıkarması, geleceğe daha emin adımlarla ilerlemesine imkân verecektir. Bu yüzden I. Dünya Harbi'nde, 19 Eylül 1918'de Nablus'dan başlayıp Filistin ve tüm Suriye'nin kaybı ile sonuçlanan ricatin gelecek nesillere doğru anlatılması gerekmektedir.

Filistin, Osmanlı Devleti için zafer, hüzün ve faciaların beraber yaşandığı yerdir. Her şey Temmuz 1916'da II. Kanal Harekâtı ile başlar. Süveyş Kanalı'na yapılan taarruz başarılı olamayınca Türk birlikleri Ocak 1917'de Filistin topraklarının güney sınırı olan Gazze-Bi'rüssebi hattına çekilir. 26 Mart 1917'de I. Gazze, 19 Nisan'da II. Gazze Muharebelerinden galip çıkan Türk ordusu, İngiliz ilerlemesini bir süreliğine durdurur.

Kutu'l-Amare'de her ne kadar İngiliz birlikleri esir edilse de 1917 yılının başında Irak Cephesi'nde tekrar üstünlüğü sağlayan İngilizler yeniden taarruza geçer. 11 Mart 1917'de Bağdat düşer. Bu durum karşısında Osmanlı Erkân-ı Harbiyesi Bağdat'ın istirdadı için Yıldırım Orduları Grubunu kurar, komutanlığına da Alman General Falkenhayn atanır.

Bununla birlikte Filistin'den alınan istihbarat, cephede gelişmelerin hiç de iç açıcı olmadığını göstermektedir. Gazze önünde durdurulan İngilizler Kudüs'e doğru yeni bir taarruz hazırlığı içindedir. Bu yeni durum karşısında Yıldırım Orduları Filistin'in müdafaası le görevlendirilir.

Tüm hazırlıklara rağmen, İngilizlerin başlattığı bu taarruz durdurulamamış, 9 Aralık 1917'de Kudüs'e İngilizler girmişlerdir. İngilizlerin bir sonraki hedefi ise bütün Filistin ve Suriye'dir. 1918 yılı yazında Filistin'de cephe hattı Medine-i Münevvere'den itibaren Hicaz Demiryolu'nu takip ederek Salt - Nablus kasabalarının güneyinden Hayfa'ya ve kuzeyinden Akdeniz'e uzanmaktadır.

Kudüs'ün düşmesi ile Yıldırım Ordular Grubunun komuta kademesi de değişmiş, Liman von Sanders komutaya getirilmiştir. Grup 4'üncü, 7'nci ve 8'inci Ordulardan oluşmaktadır. Taberiye ile Lut Göllerini birbirine bağlayan Şeria Nehri'nin batısında 7'nci ve 8'inci Ordular; doğusunda da 4'üncü Ordu ile Medine'yi savunan kuvvetler bulunmaktadır.

8'inci Ordu komutanı 18 Mart 1915'te Çanakkale'yi savunan Cevad (Çobanlı) Paşa'dır. Ordu; karârgâhı Tul Kerem'de olup Albay Refet (Bele) Bey komutasında 22'nci Kolordu (7'nci ve 20'nci Tümen) ile Albay Oppen Bey komutasında Sol Kanat Grubundan (16 ve 19'uncu Tümen ve Alman Asya Kolu) oluşmaktadır.

Karargâhı Nablus'ta olan 7'nci Ordunun başında ise Mustafa Kemal Paşa vardır. Ordu, Albay İsmet (İnönü) Bey komutasında 3'üncü Kolordu (1'inci ve 11'inci Tümen) ve Ali Fuad (Cebesoy) Paşa komutasında 20'nci Kolordudan (26'ncı ve 53'üncü Tümen) oluşmaktadır.

Mersinli Cemal Paşa komutasındaki 4'üncü Orduda ise Albay Ali Fuat (Erden) komutasında 8'inci Kolordu (48'inci ve Müretteb Piyade Tümenleri) ile Albay Esad komutasında Şeria Grubu (24'üncü Piyade ve 3'üncü Süvari Tümenleri) ve Albay Şevket komutasında 2'nci Kolordudan (62'nci Tümen, Şam, Havran, Ma'an Komutanlıkları) oluşmaktadır.

General Allenby komutasındaki İngiliz Ordu Komutanlığı,

CİHAN HARBİ'NE AİT HATIRALARDAN: FİLİSTİN RİC'ATI

Küllerinden doğan bir geleceğin kanlı vasiyeti...

Tarih, sadece zaferlerden ibaret değildir. Asıl dersler, felaketlerin hüzünlü koynunda gizlidir. 19 Eylül 1918 sabahı Nablus'ta başlayan o büyük bozgun, bir imparatorluğun çöküşünü hazırlarken geleceğin küllerini de savuruyordu. Süveyş'ten Gazze'ye, Kudüs'ten Halep'e uzanan bu hazin ricat, sadece toprakların değil umutların da sınandığı bir kırılma noktasıydı.

Mustafa Kemal Paşa'nın esaretten çekip çıkardığı o son hat, aslında yeni bir devletin de habercisiydi. Kurmay Binbaşı Vecihî'nin ilk ağızdan, sansürsüz tanıklığıyla unuttuğumuz bu trajediyi yeniden yaşayacaksınız. *Filistin Ric'atı*, zihninize kazınacak bir uyanış destanıdır.

Bu tarihsel yüzleşmeye hazır mısınız?

ISBN: 978-625-5717-19-1
9 786255 717191
Kitappad Kitaplobi Kitapseyleri

HARP SANAT